

vende til den lovgivende Virksomhed, saa føle vi os forvissede om, at ogsaa paa dette Omraade de samme Goder ville indtræde, naar vi med Tryghed lægge den Sag i Befolkningens Haand. Den anden Hovedforsjæl kan man betegne saaledes, at, medens Regjeringens Forslag var et Mindretalsforslag, er Folketingets Forslag et Flertalsforslag, og jeg sigter herud til den Bestræbelse, som gjorde sig gjældende i Kirkekommissionen og ligeledes i Regjeringens Forslag, for at fikke Mindretallene ved den Forbring, at der skulde være Enstemmighed i Menighedsudvalget, naar dette skulde have nogen afgjørende Indflydelse. Forsaavidt kan altsaa Regjeringens Forslag siges at være et Mindretalsforslag i Modsætning til det nu foreliggende, der er et Flertalsforslag, der giver Sagen ubetinget i Flertallets Haand. Denne Bestræbelse for at fikke og værne om Minoriteterne fremtræder i forskjellige af Kirkekommissionens Arbejder og saaledes ogsaa i den følgende Sag paa Dagsordenen, nemlig Forslaget om Kirkerne's Benyttelse, idet Kirkekommissionen her ønskede at fikke Mindretallet en afværgende Indflydelse med Hensyn til Brugen af Kirkerne, og paa samme Maade er ogsaa Bestræbelsen med Hensyn til den foreliggende Sag gaaet ud paa at værne Mindretallene mod at blive overmandede. Det er imidlertid Forslagsstillernes Mening — ligesom ogsaa det høie Thing ifjor havde denne Mening — at Mindretallets Ret hører hjemme paa et andet Sted, og at der er taget alt Hensyn til Mindretallet, idet Mindretallets Ret netop er bleven fremmet førend Flertallets. Gjennem Sognebaandsløsningsloven og Loven om Valgmenigheder er Mindretallets Ret forud bleven fuldstændig godkjendt, og naar dette først er sket, er det da en billig Forbring, at vi komme til Flertallet og indrømme det den Ret, som tilkommer det. Det forekommer mig at være en uheldig Bestræbelse saaledes at famle imellem forskjellige Forsøg paa at drage en Grænse for Friheden, for den Myndighed, der tilkommer den almindelige Stemmeret. En saadan Famlen har imidlertid fundet Sted i den Henseende, idet man har famlet fra Flertallet til $\frac{3}{4}$ og endelig til Enstemmighed med Hensyn til

Grænsen for denne Myndigheds Brug. Man har ikke turdet vove at give denne Sag fuldt ud og trygt i Hænde paa Flertallet selv, og jeg siger, at dette vil være skadeligt og uheldbringende; thi i det Dieblit, man ikke giver Gaven fuldt ud, men giver den kun halvt, saa kan ofte saadan en halv Gave komme til at virke skadeligt. Det kan ofte sig vise saa, at de Skrænker, man drager for Meddelelse af en Frihed, ville i Befolkningens Dine reise sig saa høit, at selve Gaven skjules derved, og man glemmer, hvad der er givet, over, hvad der ikke er givet. Paa den Maade er det min Overbevisning, at en saadan indskrænket Frihed, en saadan halv Gave kan komme til at virke skadeligt. Hvad det gjælder her om, er, at Folkets Bevidsthed om dets Ansvar i Forbindelse med dets Ret bliver levende vakt; først da tror jeg, at denne Lov vil faae stor Betydning for Livets Fremme, for det kirkelige Livs Fremme. Den Sag, vi havde for før Behandlingen af denne Sag, tillod et æret Medlem sig at kalde et Livsspørgsmaal for Folket. Det kunde den paa en Maade vel kaldes; men, sammenlign vi den Lov, som foreligger idag, saa tror jeg, at man med større Ret tør kalde den et Livsspørgsmaal; thi, naar Lønningsforholdene ere ordnede paa en uheldig Maade, da kunne de høit komme til at virke hæmmende paa det kirkelige Livs Udvikling, men denne Lov, som handler om Forholdet mellem Præst og Menighed selv, kan og vil — det tror jeg — komme til at virke umiddelbart fremmende for et sandt og godt kirkeligt Liv; derfor trods altsaa, at vi ikke tør gjøre os noget stort Haab om, at vi i denne Samling ville kunne komme til et praktisk Resultat, vil jeg dog paa Forslagsstillernes Begne anbefale det høie Thing at stemme for Forslaget, saaledes som det alt har gjort ifjor, for at det da kan gaa videre og engang bære de Frugter, vi ønske, det skal bære.

Bale: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg skal tillade mig at gjøre. Jeg anser det rigtigt for deres Vedkommende, som nære en anden Anskuelse end Flertallet, ved denne Leilighed blot at udtale, hvad jeg for mit